

วิธีการดำเนินการวิจัย และการวิจัย

การดำเนินงานเพื่อสร้างสถานการณ์จำลองชุดนี้ใครวมกระทำเป็นกลุ่ม ซึ่งมีสมาชิก ๘ คน แต่ละคนได้สร้างแบบจำลองปัญหาในแต่ละเรื่อง ดังนี้

๑. น.ส. ชนิกา คัคนางค์	"ปัญหาการเลือกและใช้สื่อการสอน"
๒. น.ส. กฤษฏา ฮวบคี่	"ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ"
๓. นาย วิเชียร ชีวะพิมาย	"ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์"
๔. นาย ปัญญา กิริโรจน์	"ปัญหาการสอนสังคมศึกษา"
๕. นาย สมเชาว์ เนตรประเสริฐ	"ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน"
๖. นาย ถวิล นิมขุนทด	"ปัญหาเกี่ยวกับครู"
๗. ตัวผู้วิจัยเองซึ่งทำเรื่อง	"ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง"

การดำเนินงานเป็นไปตามลำดับขั้น ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการสร้างสถานการณ์จำลอง
๒. ขั้นดำเนินการสร้างสถานการณ์จำลอง
๓. ขั้นทดลองใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อหาประสิทธิภาพ
๔. วิเคราะห์ผลการใช้สถานการณ์จำลอง

๑. ขั้นเตรียมการ

๑.๑ กำหนดปัญหาที่จะนำมาสร้างสถานการณ์จำลอง ความมุ่งหมาย ขอบเขต คำจำกัดความต่าง ๆ ที่นำมาใช้ ตลอดจนผลที่คาดว่าจะได้รับจากการสร้างและวิจัยผลของสถานการณ์จำลอง

๑.๒ ศึกษาประวัติความเป็นมาของสถานการณ์จำลอง ขบวนการ เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการสร้าง และประโยชน์ที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาแทนสถานการณ์จริง

๑.๓ ประชุมกลุ่มทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อที่จะนำมาสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง ที่ประชุมลงมติว่าจะใช้สื่อต่าง ๆ ๔ แบบ

- ก. การเล่าเรื่อง
- ข. การแสดงบทบาท
- ค. สไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย
- ง. แดบบันทึกภาพ

๑.๔ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสื่อที่จะนำมาใช้ในการสร้างสถานการณ์จำลอง ทั้ง ๔ แบบ

ก. ศึกษาประวัติความเป็นมาของการบรรยายเรื่องราว การวางแผนการเขียนเรื่องราวจากปัญหาที่กำหนดขึ้น วิธีการนำไปใช้

ข. ศึกษาประวัติความเป็นมาของการแสดงบทบาท การเรียนการสอนโดยใช้การแสดงบทบาท ประโยชน์ของการแสดงบทบาท

ค. ศึกษาประวัติความเป็นมาของสไลด์ วิธีการถ่ายทำสไลด์ การดำเนินการสร้างสไลด์ชุด วิธีการบันทึกเสียงคำบรรยายให้ตรงกับภาพ และการใช้สไลด์ชุดประกอบการเรียนการสอน

ง. ศึกษาประวัติความเป็นมาของโทรทัศน์ บทบาทของโทรทัศน์ในวงการศึกษ วิธีผลิตรายการโทรทัศน์ ตลอดจนประโยชน์ของแดบบันทึกภาพ

๒. ขั้นเตรียมการผลิต ได้ดำเนินการเตรียมตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ศึกษาปัญหาต่าง ๆ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับครูปกครอง จากตำราเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาตอนปลาย

๒.๒ พิจารณาวิเคราะห์ปัญหาที่เห็นว่าสำคัญ และต้องแก้ไขด่วน เพื่อ
คัดเลือกนำไปสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง

๒.๓ นำปัญหาที่คัดเลือกแล้ว เข้าเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาลงมติ ใค้อภิปราย
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและความเหมาะสมของปัญหาที่จะนำมาสร้างเป็น
สถานการณ์จำลอง ที่ประชุมลงมติกำหนดเลือกปัญหามา ๔ ข้อ ดังนี้

- ก. ปัญหาxorงใหญ่ปกครองดูแลบ้านของนักเรียน
- ข. ปัญหาติดต่อกับปกครองซึ่งขาดการติดต่อทางโรงเรียน
- ค. ปัญหาการแจ้งใหญ่ปกครองทราบเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาร้ายแรง
- ง. ปัญหาการชี้ความสามารถของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง

๒.๔ ศึกษาเรื่องราวและลักษณะของปัญหาเพื่อจะเลือกสื่อที่นำมาสร้างให้
เหมาะสม ดังนี้

ก. ปัญหาxorงใหญ่ปกครองดูแลบ้านของนักเรียน สร้างเป็น
สถานการณ์จำลองในรูปการแสดงบทบาท

ข. ปัญหาติดต่อกับปกครองซึ่งขาดการติดต่อทางโรงเรียน สร้างเป็น
สถานการณ์จำลองในรูปการบรรยายเรื่องราว

ค. ปัญหาการแจ้งใหญ่ปกครองทราบเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาร้ายแรง
สร้างสถานการณ์จำลองในรูปสไลด์ประกอบคำบรรยาย

ง. ปัญหาการชี้ความสามารถของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง สร้าง
สถานการณ์จำลองในรูปแถบบันทึกภาพ

ประชุมกลุ่ม เพื่อร่วมทำโครงร่างสังเขปดำเนินงาน (๑๖ ธ.ค.)
เกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลอง ดังนี้

- ร่วมกันสร้างโรงเรียนในสถานการณ์จำลองขึ้น โดยใช้ชื่อว่า
"โรงเรียนชานเมืองวิทยา" กำหนดที่ตั้ง ภูมิประเทศ สภาพของประชากรในโรงเรียน
โรงเรียนซึ่งประกอบด้วยนักเรียน ครู และนักเรียน

- กำหนดห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ว่ามีนักเรียน ๒๐ คน มีครู
วิชาเป็นครูประจำชั้น กำหนดบทบาทของนักเรียนแต่ละคนให้เกี่ยวข้องกับปัญหาที่สร้างขึ้น

การสร้างสถานการณ์จำลองในรูปสไลด์ประกอบคำบรรยาย ใ้คำเป็นการดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎี การศึกษาค้นคว้า และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เพื่อนำข้อสังเกตมาใช้ในการสร้างเรื่องราวสถานการณ์
 ๒. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างสถานการณ์จำลองในรูปสไลด์
 ๓. เขียนบทสไลด์ไปตามเรื่องราวที่ใ้กำหนดขึ้น
 ๔. นำบทสไลด์ประกอบคำบรรยายที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และผู้อำนวยการแก้ไขค้ดแปลงให้เข้ามาตรฐาน
 ๕. กำหนดภาพสไลด์ที่จะฉายทำ และคำบรรยายประกอบตามลำดับเนื้อเรื่อง
 ๖. เตรียมอุปกรณ์ที่จะฉายภาพ ตลอดจนวัสดุกราฟิกที่ต้งใช้ในการฉายทำ
- พร้อม
๗. ลงมือฉายทำสไลด์ และส่งล่าง
 ๘. ค้ดเลือกสไลด์ที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการมาเรียงลำดับตามบท
 ๙. บันทึกเสียงบรรยายเรื่องให้สัมพันธ์กับภาพ ฉ ของส่งสถานีวิทยุจุฬา
 ๑๐. กำหนดหัวข้ออภิปราย แบบฝึกแก้ปัญหา และทำคู่มือเฉลยการแก้ปัญหา โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารดังกล่าว

๑๑. สร้างแบบสอบถามความเห็นต่อการแก้ปัญหาจากการใช้สถานการณ์จำลอง

สร้างสถานการณ์จำลองในรูปแถบบันทึกภาพ ใ้คำเป็นการตามลำดับดังนี้

๑. นำปัญหาที่กำหนดขึ้นมาทำเป็นเรื่องราว กำหนดบทบาทตัวละครในเรื่องให้สอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกับปัญหา
๒. กำหนดความมุ่งหมายของการสร้าง
๓. นำเรื่องย่อมาเขียนเป็นบทโทรทัศน์ และนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย เพื่อแก้ไขปรับปรุง

๔. นำบทโทรทัศน์ที่ได้รับการพิจารณาแล้วเข้าร่วมประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษา และดำเนินการถ่ายทำ

๕. จัดหานักเรียนที่จะมาเข้าร่วมแสดงบทบาทเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ตามที่กำหนดไว้

๖. ผู้วิจัยแจกบทและชักชวนการแสดงให้นักเรียนเข้าใจ

๗. เตรียมอุปกรณ์จำเป็นที่ต้องใช้ในการถ่ายทำโทรทัศน์ ได้แก่ การจัดแสดงเสียง หอแสดงรายการ โต๊ะเก้าอี้นักเรียนที่จะใช้ประกอบฉาก จัดสภาพห้องนิตยสารการไหลคล้ายสภาพห้องเรียนจริง

๘. ขึ้นแสดงและจัดเตรียมเสียงเพลงประกอบรายการวัสดุกราฟิก ถ่ายทำรายการโทรทัศน์โดยบันทึกภาพ และเสียงพร้อมกันไปด้วย แถบบันทึกภาพ ๑ นิ้ว ๗ ห้องศูนย์โทรทัศน์วงจรมืด คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๙. กำหนดหัวข้ออภิปรายเพื่อการแก้ปัญหาที่ศึกษาจากแถบบันทึกภาพ พร้อมทั้งทำคู่มือเฉลยการแก้ปัญหา

๑๐. สร้างแบบทดสอบแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ปัญหาหลังจากการใช้สถานการณ์จำลองแล้ว

การสร้างสถานการณ์จำลองในรูปการบรรยายเรื่องราว ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎี การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการเขียนบรรยายเรื่องราวจากปัญหาที่กำหนดไว้ กำหนดเรื่องของปัญหาขึ้น

๒. ตั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างสถานการณ์จำลองตามเรื่องที่กำหนดไว้

๓. นำปัญหามาเขียนบรรยายเรื่องราวโดยละเอียด โดยกำหนดเค้าโครงเป็นลักษณะเรื่องสั้น บรรยายเหตุการณ์ของปัญหา

๔. กำหนดหัวข้ออภิปรายจากปัญหาในเรื่อง โดยมุ่งให้ผู้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของตน พร้อมทั้งอภิปรายวิจารณ์วิธีการแก้ปัญหาของกลุ่ม สร้างคู่มือเฉลยวิธีการแก้ปัญหา

๕. สร้างแบบสอบถามความเห็นต่อการแก้ปัญหาหลังจากการใช้สถานการณ์จำลอง

การสร้างสถานการณ์จำลองในรูปแบบการแสดงบทบาท

๑. ศึกษาเนื้อหาและโครงเรื่องที่จะนำมาสร้างสถานการณ์จำลองประกอบปัญหาที่ได้กำหนดไว้แล้ว

๒. สร้างเรื่องราวของสถานการณ์ปัญหา กำหนดบทบาทตัวละครที่เกี่ยวข้องในปัญหานั้นซึ่งเป็นบทบาทที่ผู้ฝึกจะต้องเข้าแสดงเพื่อแก้ปัญหาในเรื่อง แยกตัวละครออกมาเพื่อเขียนบทบาทลักษณะอุปนิสัยที่แสดงในเรื่อง

๓. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างสถานการณ์จำลอง

๔. กำหนดหัวข้ออภิปราย แสดงความคิดเห็นจากการชมการแสดงบทบาทแก้ปัญหาของตัวละคร

๕. กำหนดแบบฝึกแก้ปัญหาให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่เสนอ พร้อมทั้งสร้างคู่มือเฉลยแบบฝึกแก้ปัญหา

๖. สร้างแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อการแก้ปัญหาหลังจากใช้สถานการณ์จำลอง

๓. ชั้นนำสถานการณ์จำลองไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ

นำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพโดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ รวบรวมแบบจำลองในสถานการณ์จำลองทั้งหมดเข้าเป็นหมวด ในหมวดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ หมวดความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการ

๓.๒ ให้คณะกรรมการตรวจรับรองคุณภาพของสถานการณ์จำลอง คณะกรรมการลงความเห็น ว่า สถานการณ์จำลองสร้างได้อยู่ในเกณฑ์

๓.๓ นำสถานการณ์จำลองชุดนี้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ ๔ ที่จะออกฝึกสอนในปีการศึกษา ๒๕๖๘

จำนวน ๕๐ คน นิสิตทุกคนได้เรียนวิชาการสอน และวิชาโสตทัศนศึกษาเบื้องต้นมาแล้ว จึงถือว่ามีความรู้ในการแก้ปัญหาเท่าเทียมกัน ทดลองใช้สถานการณ์กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๓.๓.๑ ให้ศึกษาเรื่องราว สภาพการณ์ของเมือง ที่ตั้งของ โรงเรียน ชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยนักเรียน รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนจากคู่มือครู และทะเบียนสะสมของนักเรียน

๓.๓.๒ ให้ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง โดยแบ่งกลุ่มนิสิต ออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อใช้ฝึกการใช้สถานการณ์จำลองที่ละแบบ โดยปฏิบัติดังนี้

ก. สถานการณ์จำลองที่เป็นการเขียนเรื่องราว ให้นิสิต ศึกษาเรื่องราว ปัญหา อภิปรายหัวข้อที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นก็ศึกษาวิธีแก้ปัญหาเปรียบเทียบกับคู่มือเฉลย

ข. สถานการณ์จำลองที่เป็นการแสดงบทบาท ให้นิสิต ศึกษาเนื้อเรื่องย่อ และบทบาทของตัวแสดง กำหนดตัวแสดงให้แสดงบทบาทการแก้ปัญหา อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหา ปัญหาของตัวละคร อภิปรายแบบฝึกแก้ปัญหา และศึกษาเปรียบเทียบกับคู่มือเฉลย

ค. สถานการณ์จำลองที่เป็นคู่มือประกอบสไลด์ ให้ศึกษา เนื้อเรื่องย่อและคู่มือ อภิปรายกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา ศึกษาวิธีแก้ปัญหาเปรียบเทียบกับ คู่มือเฉลย

ง. สถานการณ์จำลองที่เป็นแถบบันทึกภาพ ให้ศึกษาปัญหา จากแถบบันทึกภาพ อภิปราย วิธีแก้ปัญหา ศึกษาวิธีแก้ปัญหาเปรียบเทียบกับคู่มือเฉลย

๓.๓.๓ หลังจากนิสิตได้ฝึกใช้สถานการณ์จำลองในแต่ละแบบแล้ว จนครบ แล้วให้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง (คู่มือที่ภาคผนวก)

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้อาจแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำสถานการณ์จำลองที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาทางการสอนของนิสิตฝึกสอน ผู้วิจัยได้มาทำการวิเคราะห์ นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ทุกปัญหาทุกข้อย่อย คิดเป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบเห็นควยและไม่เห็นควยในแต่ละหัวข้อข้อย่อย

๕. สรุปผลการวิเคราะห์

นำค่าสถิติที่คำนวณได้จาก การวิเคราะห์ข้อมูล มาสรุปผลหาประสิทธิภาพของการทดลองใช้สถานการณ์จำลอง พร้อมทั้งเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์จำลอง และการฝึกษาวิจัยที่จะทำต่อไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย